

Analyyttisen marxismin rekonstruktio

(c) Samppa Sirnö 2006

1 Miksi tutkia marxismia 2000-luvulla?

Analyttinen marxismi liittyy paitsi marxismiin, myös traditioon, joka on vihamielinen marxismille. Popper, Hayek, Nozick ovat niitä nimiä, jotka ovat perinteisesti korostaneet sitä kansantaloustieteellistä näkökulmaa, joka leimaa AM:a ja erityisesti RCM:a. Metodologinen individualismi, sosiaalinen insinööritaito ja positivistinen tieteenfilosofia ovat uusliberalismin henkistä asevarastoa. Miksi ihmeessä marxilaiset käyttäisivät näitä?

Tilannetta selvittää se analogia, joka selviää, kun katsotaan vaikkapa Friedrich Hayekin teosta *The Road to Serfdom*. Se kirjoitettiin 1930-luvulla, jolloin liberalismi oli kriisissä ja kaikki sanoivat “me kaikki olemme sosialisteja”. Tilanne oli siis aivan päinvastainen kuin nykyään, jolloin kaikki vannovat kapitalismin nimeen ja uusliberalismi on yhtä dominoiva kuin liberalismi oli epäonnistunut suuren laman aikoina. Tästä ajasta syntyi nykyinen oikeiston uusliberaali projekti vastineena sosialismin haasteelle. Analyttinen marxismi puolestaan on yritys vastata tähän hegemoniseen projektiin sen omilla keinoilla.

Keynesiläinen talouspolitiikka loi työväenliikkeen ja kapitalismin tasapainotilalle 1930-luvun laman aikana vaadittavan ideologisen ja poliittisen perustan. Se loi ohjelman joka lupasi “täystyöllisyyden ja tasa-arvon” ja sen avulla voitiin ohjailta investointeja. Keynesiläinen talousohjelma oli menestys aina 1960-luvun loppupuolelle asti. Oikeisto pystyi sen jälkeen palaamaan vanhaan vapaan markkinatalouden politiikan edistämiseen uusien kansantaloudellisten oppien, kuten monetarismin, turvin. Nämä opit ovat tarjontapuolen talousoppeja, eli niissä kapitalistien intressit näyttäytyvät universaaleina, sillä talouden kasvu riippuu voitoille suotuisista olosuhteista. Näiden oppien sanoma on “köyhät ovat liian rikkaita ja rikkaat liian köyhiä” Oikeistolla on siis oma projektinsa. Keynesiläisen talouspolitiikan kriisi tuo tullessaan myös demokratian kriisin, sillä niukkuutta on tunnetusti huono jakaa. Vaara ei ole niinkään suuri Euroopassa, jossa vahva työväenliike estää työläisten oikeuksien poistamisen demokraattisissa olosuhteissa, mutta Yhdysvalloissa tilanne on aivan toisenlainen.

2 Metodologia

Analyttinen marxismi hajottaa marxismin osiin. Näitä ovat historiallinen materialismi, sosialismi ja luokka-analyysi. Historiallisen materialismin tutkija G.A.Cohen on omaa luokkaansa. Hän perustelee historian kehityksen eri yhteiskuntamuotojen välillä ihmisen rationaalisuudesta ja siitä johtuen, että tuotantovoimat kasvavat, koska ihminen on luonteeltaan tuottava. Cohen perustelee tämän kehityksen ihmisluonteesta, seikka jota muut AM:n kannattajat, kuten John Roemer korostavat vielä voimakkaammin.

Roemer lähtee sosialismin mallissaan ihmisen itsekkyydestä, taloudellisesta rationaliteetista. Hän hylkää marxilaisten näkemyksen, jonka mukaan yhteiskunta määrää ihmisluonteen. Hän ei usko, että “maolainen unelma” epäitsekkästä ihmisestä on pätevä sosialismin perustaksi. Ne lukemattomat ihmiset, jotka ovat uhranneet henkensä sosialismin aatteen puolesta voisivat olla toista mieltä. Roemerin ihmiskäsitys vastaakin oman aikamme (amerikkalaista) ihmistä. Se on kirjoitettu aikamme kielellä. Tämä on hyvä lähtökohta, mutta ei kestävä historialliselle teorialle, joka perinteinen marxismi oli.

Samoin RCM:n ylihistoriallisuus tulee ongelmiin kun tarkastellaan historiallista materialismia teoriana, jonka pitäisi käsittää lukuisia kokonaisia aikakausia. Esimerkiksi ylivoimaisesti suurin osa väestöstä eli keskiajalla maaorjuudessa, jossa ei ollut minkäänlaista vaihtotaloutta, tuotteet tuotettiin kotona tai korkeintaan kylän käsityöläisten toimesta. Edes kaupungeissa ei vallinnut minkäänlainen benthamilainen taloudellinen rationaalisuus. Käsityöläiskiltojen päämääränä oli päinvastoin estää kilpailua, eikä käsityötuotteita tehty taloudellisen voiton vuoksi. Varallisuuden keräämistä pidettiin päinvastoin halveksuttavana. Mitään kapitalismia, eikä siis “rationaalista valintaa” ollut olemassa. Historiasta ei voida sanoa mitä tahansa, vaikka se tuottaisi hyviä malleja, jos tosiasiat sanovat jotakin

muuta. Oletuksien ja hypoteesien sijaan tarvitaan historian ymmärtämistä, jos aiotaan tehdä pitkiä historian jaksoja koskevia teorioita, jollainen historiallinen materialismi on.

Roemer saa kuitenkin paljon aikaiseksi malleillaan markkinoista ja vaihtoehtoisesta kansantaloustieteestä. Hän hylkää työnarvoteorian. Perusteluna siirtymiselle sosialismiin hän pitää sitä, että työläisillä olisi paremmat olot jos he vetävät pois suostumuksensa vallitsevista yhteiskuntamuodoista sosialismin puolelle. Roemer määrittelee erilaiset riiston mallit feodalistisesta, kapitalistisesta ja sosialistisesta riistosta (exploitation). Myös Adam Przeworski käsittelee gramscilaista hegemonisen projektin käsitettä nimenomaan tilanteena, jossa työläiset vetävät suostumuksensa pois vallitsevalta yhteiskuntajärjestelmältä peliteorian mallien mukaisesti.

Analyttiselle marxismille on tyypillistä perinteiseen marxismiin verrattuna:

1. Sitoutuminen tavanomaisiin tieteellisiin normeihin, eli lähinnä analyttiseen filosofiaan ja “tavanomaisen” kansantaloustieteen malleihin.
2. Järjestelmällinen ja tarkka käsitteiden luominen. Tämä on erityisen tyypillistä analyttiselle filosofialle. Käsitteet ovat peräisin perinteisestä marxismista, niitä vain sovelletaan tarkkuudella ja looginen johdonmukaisuus mielessä.
3. Tarkkuus käsitteiden toisiinsa liittämässä. Tämä on osittain johtanut ongelmiin, koska samoista asioista voi olla hyvinkin erilaisia teorioita, mutta tämäkin on tuttua normaalille yhteiskuntatieteelle.
4. Huomion kiinnittäminen intentionaaliseen toimintaan. Erityisesti tämä ilmenee peliteorian strategiset mallit, vaikka AM ei olekaan sama asia kuin RCM, jolle rationaalisen valinnan teorit ovat koko teorian perusta.

Analyttiselle marxismille ja erityisesti RCM:lle, ovat tyypillisiä kansantaloustieteen mallit, joiden lähtökohtana on benthamilainen omaa (taloudellista) etuaan ajava egoistinen yksilö. Tämä on herättänyt närää monessa marxilaisessa, ovathan he perinteisesti vastustaneet tällaista ihmiskuvaa. Ihmisluonne onkin jossakin määrin uusi käsite marxismissa, se ei ole AM:ssa mikään yhteiskuntarakenteen luomus, vaan päinvastoin yhteiskunta rakennetaan sen varaan. Tämä ei olekaan mikään huono oletamus, sillä ihminen on tietyissä, erityisesti marxismia kiinnostavissa taloudellisissa

yhteyksissä, taloudellisen rationaliteetin motivoima. Kyse onkin siitä, että näistä malleista pitäisi päästä eteenpäin, yli niitten ylihistoriallisuuden ja tilannesidonnaisuuden.

Gerald Allan Cohen aiheutti vallankumouksen marxilaisessa historian teoriassa vuonna 1978 teoksellaan *Karl Marx Theory of History – a Defence*. Juuri hän otti käyttöön rationaalisuuden käsitteen perustellessaan historiallista materialismia. Kuten niin monelle AM:n tutkijalle, hänelle itse teoria säilytti aluksi pätevyytensä sen ortodoksisessa muodossa, jossa talous muodosti perustan ja politiikka, ideologia ym. päällirakenteen. Vallankumouksellista olikin se tieteenteoria, jolla Cohen loi perustan analyttiselle marxismille. Se oli “porvarillisen” yhteiskuntatieteen kieltä. Siinä missä monet marxistit katsoivat marxismin olevan nimenomaan tieteenteoria ja metodologia, ei näistä jää Cohenin käsittelyssä kiveä kiven päälle. Mitään marxilaista tieteenfilosofiaa ei Cohenille, eikä muillekaan AM:n tutkijoille ole olemassa.

Rationaalisen valinnan marxismille on keskeistä *metodologinen individualismi*, jota erityisesti Jon Elster korostaa. Tämän opin mukaan kaikki selitykset yhteiskuntatieteissä tulisi selittää yksilöillä ja niitten välisillä suhteilla. Tässä mielessä Elsterin teoriat muistuttavat anarkismia, totesihan jo Michael Bakunin, että tähän asti koko ihmiskunnan historia on ollut miljoonien ihmisten uhraamista Jumalan, maan, valtion, kansallisen kunnian, historiallisten oikeuksien, julkisen hyvinvoinnin yms. hyväksi. Yksilö pitää Bakuninille nostaa tieteen keskustaan, toisin kuin marxilaiset hänen mielestään tekevät.

Jon Elster pitääkin oman metodologiansa perustana funktionaalisten selitysten, metodologisen holismin ja dialektiikan hylkäämistä.⁵ Tämä on perin ongelmallista kun lähdetään rekonstruoimaan marxismia poliittisena puolueideologiana. Metodologisen holismin hylkääminen kun tuntuu merkittävälle Elsterille kaiken kollektiivisuuden hylkäämistä liberaalin atomisoituneen ihmiskuvan puolesta, funktionalististen selitysten hylkääminen taas liittyy RCM:n positivistiseen tieteenfilosofiaan, ylipäättänsä “miksi?” kysymyksen hylkäämiseen, joka oli esimerkiksi 1960-luvun radikalismien avainkysymys. Tarkoitin tällä sitä, että RCM:ssa teoria selittää yhteiskunnan olemassaolon, kun Marxin koko tuotannon perusidea on ollut se, että todellisuus selittää teorian olemassaolon. Tällä kahden näkökulman erolla on valtavat poliittiset seuraukset. Kun Marx sanoi, että “todellisuus määrää tietoisuuden”, eikä päinvastoin, hän tuli samalla väittäneeksi, että yhteiskuntien kehitys on teorioista riippumatonta, teoria tekee korkeintaan ihmisen tietoisiksi näistä voimista jotka määräävät yhteiskuntien laadun. Idealismi, jota Marx vastusti, väittää taas, aivan kuten RCM ja Elster, että politiikka on ihmistahdosta riippuvainen, että yhteiskunnat rakentuvat ihmisten tietoisesta teorisoinnista toimesta (kuten esim. neoklassisen kansantaloustieteen rakentamana). Näin poliittisesti Marx väitti, että työläiset rakensivat yhteiskunnan työllään, eivätkä kansantaloustieteilijät teorioillaan. Tässä on todellinen marxismin ja todellisen idealismin ero. Dialektiikkaa nyt en ryhdy puolustamaan, muuta kuin toteamalla, että ristiriitojen käsite historianfilosofiassa selittää muutoksen olemassaolon, se tekee osaltaan marxismista vallankumouksellisen ideologian, ei mitään vaihtoehtoista kansantaloustiedettä, jollaiseksi RCM pahimmillaan marxismin latistaa.

Analyttinen marxismi on utooppisen sosialismin muoto. Se on esimarxilainen juuri edellämäinitusta syystä. Owen, Fourier ja anarkistit olivat niitä, jotka rakentelivat ihanneyhteiskuntia, ensinmainitut tarkkoina suunnitelmina ja anarkistit moraalifilosofiana, joka oli sekin Marxille yhteiskunnan tuote, eikä päinvastoin. Marx ei halunnut tehdä piirustuksia tulevan yhteiskunnan arkkitehteille.

Tämä seikka ei kuitenkaan ole mikään syy hylätä RCM:a tai AM:a. Se osoittaa vain, että marxilaiset tutkijat ovat alkaneet vähitellen tajuta, että utoopikkososialisteilla oli omat järkevät syynsä ajatella niin kuin ajattelivat. Myöhemmin marxismi muuttui Leninin puoluteorian ja Stalinin suunnitelmatalouden myötä utopiaksi, täydellisen yhteiskunnan teoriaksi. On erittäin hyvä ajatus, että marxilaisetkin alkavat suunnitella tulevaa yhteiskuntaa ja miten siihen päästään teoreettisesti ja todella tieteellisesti. Esimerksi Lenin ja kumppanit joutuivat Lokakuun Vallankumouksen jälkeen tilanteeseen, jossa he joutuivat improvisoimaan lähes kaiken, Marxilta oli turha odottaa mitään ohjeita. Ja tulokset olivat usein katastrofaalisia. Niinpä on esitettävä uudelleen kysymys, määrääkö todellisuus tietoisuuden vai tietoisuus todellisuuden. Jos väitämme, että tietoisella suunnittelulla on merkittävä rooli yhteiskuntamuotojen kehityksessä, koko marxismin luonne muuttuu. Emme voikaan enää väittää, että kirjurit, byrokraatit, kansantaloustieteilijät, kauppiat ynnä muut eivät tee tuottavaa työtä. Esimerkiksi työnarvoteoria on pohdittava kokonaan uudestaan, keskiluokkien merkitys on uudelleenarvioitava jne.

3 Historiallinen materialismi

G.A. Cohen rekonstruoi historiallisen materialismin seuraaviin teeseihin:

- Ihmiset ovat jotenkuten rationaalisia.
- Ihmiskunnan tilanne on niukkuus.
- Ihmiset ovat siinä määrin älykkäitä, että pystyvät parantamaan tilannettaan.

Siispä:

- Tuotantovoimilla on taipumus kehittyä.
- Tuotantosuhteet määräytyvät tuotantovoimien tason mukaan.

, eli hän perustelee historiallisen materialismin rationaalisuuden käsitteestä. Vaikka Cohen ei olekaan rationaalisen valinnan marxisti, luo hän näin RCM:lle perustan, jossa kaikki perustuu ihmisen benthamilaiseen taloudelliseen homo economicukseen.

Tämä kaikki on kovin kaukana siitä hegeliläisestä historiallisesta materialismista, johon vanha marxismi perustui. Kun Marx korvasi maailmanhengen materialismilla, piti hän kuitenkin lähtökohtana jotakin muuta kuin ihmisyksilöä. Marx oli metodologisen holismin kannattaja, hänelle yhteiskunnan materiaalien rakenteitten kehitys ohjasi yksilöitä, eikä päinvastoin. Samoin hän oli epäilemättä Popperin halveksiman historismin edustaja, eli lähti historiasta liikkeelle, eikä vain testannut historiaa hypoteeseilla, kuten positivistit, joita AM edustaa, tekevät.

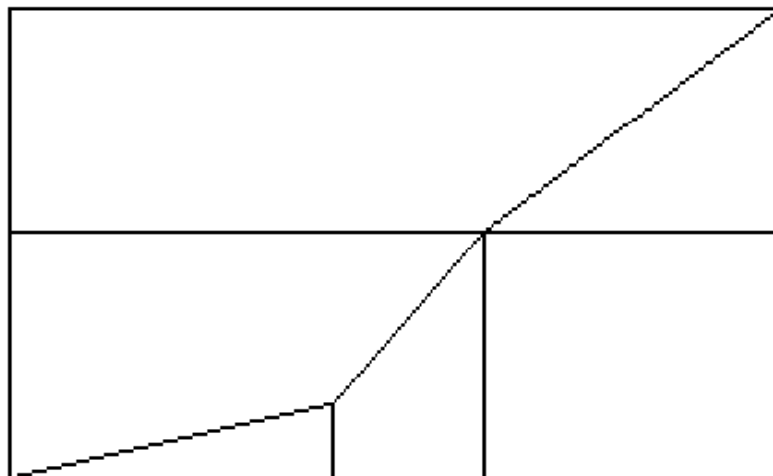
4 Luokkatietoisuus

Ensimmäiseksi pitää huomauttaa, että jos marxismi aikoo tehdä luokasta tietoisensa itsestään, on välttämätöntä löytää työnarvoteoria. Roemerin riisto, joka siis merkitsee sitä, että työläiset voivat paremmin mikäli he vetävät voimavaransa ja tuotannon välineet pois kapitalisteilta, on puhdasta anarkismia. Juuri anarkistithan väittivät, että vallankumouksen täytyy muuttaa kapitalismi

kommunismiksi, kun taas Marx poliittiselta suunnalta katsottuna, kertoi työläisille, että heitä riistetään, heiltä varastetaan heidän työnsä tuotto. Juuri tämä on luokkatietoisuutta, ei jatkuva vallankumouksellisuus, johon Roemerin opit tuntuvat johtavan. Roemerin riistoteoria johtaa muihinkin kestävämpiin päätelmiin, joissa jopa työtä tekemätöntä ihmistä riistetään, kuten Philippe Van Parisj esittää

Jos mennään itse luokkatietoisuuden käsitteeseen on Michael Burawoy todennut, ettei Adam Przeworski ymmärrä sitä, että työläisenä olemisen synty elettynä kokemuksena muitten työläisten kanssa työn teon yhteydessä. Juuri siksi marxilaiset ovat painottaneet, että työläiset tuntevat itsensä ennen kaikkea työläisiksi, eivätkä “[...] miehiksi ja naisiksi, tai katolisiksi, juutalaisiksi ja protestanteiksi.”⁹Tätä on luokkatietoisuus, se syntyy työväenliikkeen sisällä ja tämä erottaa marxismin puhtaasta taloudellisten etujen ajamisesta.

Nykyään luokkatietoisuus on kuitenkin historiaa. Työväenluokka ei ole enää “luokka itseään varten”, vaan täysin hajallaan ja korkeintaan ammattiyhdistyksiin organisoitunut, jos sitäkään. Työväenluokka ei ole se subjekti, joka voisi muuttaa maailmaa. Vanhassa marxismissahan sosialismi merkitsi työväenliikkeen merkityksen kasvua, kommunismi koko päällirakenteen lopullista muuttumista uuden perustan mukaiseksi. Mikä Marxilla oli mielessä proletariaatin merkityksen kehitykselle on tämä:

PÄÄLLIRAKENNE

Socialismin vaihe

PERUSTA Luokkataistelu kapitalismissa

1. Teollistamisen alku	2. Poliittisen	3. Vallankumous	4. kommunismi
Työväenliikkeen alku	työväen-	/parlamentaarinen	
	liikkeen	valta	
	alku		

, eli työväenliike alkaa teollistumisesta samaan aikaan teollisuusproletariaatin kanssa. Sen merkitys kasvaa koko ajan kapitalismissa, kunnes se tulee tietoiseksi itsestään ja alkaa tietoisesti pyrkiä päällirakenteen (lakien, valtion väkivaltakoneiston jne.) valtaamiseen. Seuraa vallankumous tai

rauhallinen parlamentaarinen työväenpuolueitten valta. Lopulta työväenliike alkaa muuttaa päällirakennetta (tämä vaihe on kommunismin alempi vaihe, eli sosialismi). Kun tämä muutos on tapahtunut on saavutettu päämäärä, eli kommunismi, luokaton yhteiskunta ja valtio kuoleutuu pois.

Tästä näkee jo yhdellä silmäyksellä, että työväenliike voi saavuttaa vallan vain teollisen kapitalismin kasvun ja proletariaatin merkityksen kasvun kautta. Työnarvoteoria puolestaan loi marxismille sen taloudellisen kategorian joka selitti *miksi* kapitalismi oli väärin.

Ylipäättänsä luokalla voidaan käsittää monenlaisia yhteiskunnallisia suhteita. Ne voidaan jakaa asteittaisiin ja rakenteellisiin. Rakenteelliset luokkasuhteet voidaan taas ja markkinoilla tapahtuvaan, siis ostovoimaan yms. liittyviksi ja toisaalta tuotantoon liittyviksi suhteiksi. Tuotannossa olevat luokkasuhteet voidaan taas jakaa työnjaollisiin, auktoriteettiin perustuviin ja viimein tässä yhteydessä tärkeimpään, eli riistoon liittyviksi.

Kun sanotaan, että kaikki elämme suuressa keskiluokassa, pientä ala- ja yläluokkaa lukuunottamatta, tarkoitetaan tällä markkinoilla tapahtuvaa luokkajakoa. Epäilemättä monella työläisellä on sellainen elintaso, jota voidaan kutsua keskiluokkaiseksi. Tärkeämpää onkin marxilainen käsitys, jonka mukaan työläistä riistetään (tämäkin ajatus voidaan torjua väittämällä, että nykyaikaisessa kapitalismissa myös työläinen saa osansa lisäarvosta, mutta tämäkin on pitkälti ammattiyhdistysten ansiota, eikä koske todellista proletariaattia halpatuotantomaisissa tai esim. USA:n työtätekevää köyhälistöä, joka joutuu tekemään jopa useaa työtä siedettävän elintason saavuttamiseksi.) Auktoriteetikäsité on puolestaan marxismin ja anarkismin välimaastossa ja on todellisuutta tämänkin päivän tehtaissa. Työnjaollisesta luokkajaosta puhui taas Proudhon, eikä Marx

Me elämme monessa mielessä luokkayhteiskunnassa. Vastakkainasettelujen aika ei ole ohi, ja marxismin peruslähtökohta on aivan yhtä tärkeä kuin ennenkin.

5 *Marxismi emasipatorisena projektina*

Tavallisessa kielenkäytössä sosialismilla on tarkoitettu joko valtion hallintaa talouselämässä tai marxisti-leninististä yhteiskuntajärjestelmää. Nämä ovat väistämättä tulleet loppuunsa. Se joka ajaa neuvostomallista suunnitelmataloutta tai edes keynesiläistä luokkakompromissia, on historian reliikki, “litteä maa yhdistyksen jäsen”, kuten eräs huomioitsija sanoi.

Välittömästi sosialismin romahduksen jälkeen John Roemer julkaisi kirjansa *A Future for Socialism*, jossa hän väitti, että vaikka suunnitelmatalous ei toimi, on olemassa markkinasosialistinen yhteiskuntamalli, joka olisi sosialismin tulevaisuus yhteiskuntajärjestelmänä.

Rationaalisen valinnan marxismina tai analyttisenä marxismina tunnetulla oppisuunnalla, jonka osa Roemer on, mukaan Oskar Lange , jota hän pitää markkinasosialismin esi-isänä , oli ei-valtiososialismin kannattaja. Anarkistit ja muut utoopikkososialistit olivat myös tällaisia. Tämän seikan huomaa myös Jon Elster, joka toteaa, että Marx harkitsi markkinasosialismin malleja, mutta hylkäsi ne.

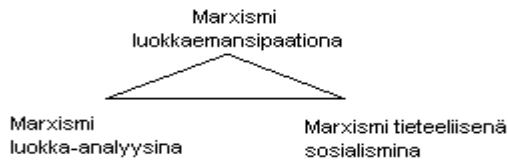
Tämä ei ole vain historian kuriositeetti, vaan elintärkeä seikka mietittäessä markkinasosialismin laatua ja mahdollista tulevaisuutta. Utopikkososialistit nimittäin ehdottivat mm. järjestelmää, jossa työtä vasten saisi kuponkeja, joilla saisi toisten työtä ilman pääomakorkoa. Samoin P.J.Proudhon ehdotti “kansanpankkina” tunnettua järjestelmää, jossa saisi korotonta lainaa.

Mikä on suunnitelmatalouden, joksi sosialismi muuttui Leninin ja Stalinin myötä, luonteen ymmärtämisen kannalta tärkeää, on se seikka, että Marx hyökkäsi voimakkaasti Proudhonia ja kumppaneita vastaan. Hän halusi tehdä lopun “markkinoiden anarkiasta”, joka oli tosiasia 1800-luvun kapitalismissa. Ei ole sattumaa, että Marx halusi kansallistaa pankit, merkittävimmät tuotantovälineet jne., kuten Kommunistisessa Manifestissa todetaan. Marx halusi tehdä lopun markkinoista, juuri siksi, että ne olivat kykenemättömiä takaamaan työläisille ihmisarvoisen elämän. Roemer taas kääntää asian pääläelleen: hän haluaa säilyttää markkinat, koska ne toimivat kapitalismissa.

Sinänsä marxismin tavoite on sama kuin anarkismin: valtioton ja luokaton yhteiskunta. Siinä missä marxilaiset eroavat anarkisteista on väite, että valtiota ei voinut tuhota heti, vaan se piti proletariaatin diktatuurin muodossa valjastaa työväenluokan etujen puolustajaksi niin pitkäksi aikaa, että taloudelliset ja sosiaaliset olosuhteet tekisivät siitä tarpeettoman.

6 *Marxismin rekonstruktion hypoteesi*

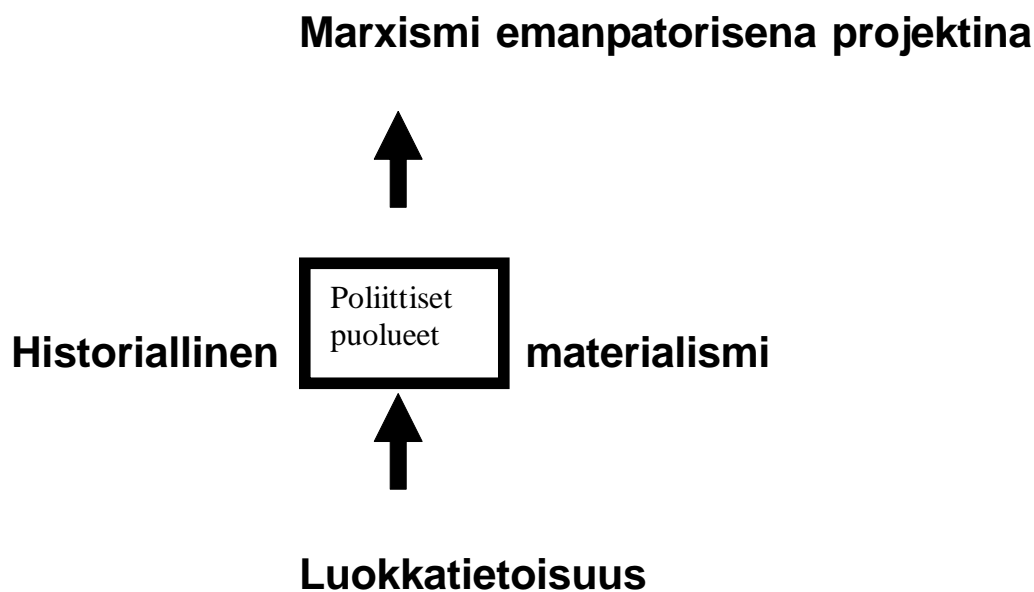
Analyttinen marximismi on jakanut marxismin osiin ja pyrkii rekonstruoimaan nämä osat yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Nämä osat ovat: 1) marxismi luokka-analyysinä 2) marxismi tieteellisenä sosialismina, eli historiallinen materialismi ja 3) marxismi luokkaemansipaationa. Tämä kuvautuu seuraavasti:

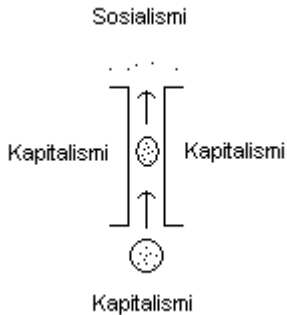
Klassisessa marxismissa näiden osien yhtenäisyys on ollut tärkeä, marxismi on ollut “totaliteetti”. Näitten osien erillisuus on aiheuttanut ongelman Analyyttiselle marxismille.

Vastaus tähän ongelmaan piilee ensimmäisen internationaalien tapahtumissa. Se merkitsi Marxille hänen koko elämäntyönsä huipentumaa. Poliittiset puolueet tulisivat tekemään totta hänen teorioistaan. Asia on näin, vaikka useat marxilaiset historioitsijat väittävät ettei poliittisten puolueitten perustamiseen liity mitään teoreettista mielenkiintoa.

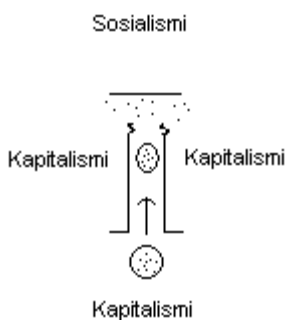
Tämän tutkimuksen perushypoteesi on, että marxismi totaliteettina on marxismi luokka-analyysistä tieteellisen sosialismin osoittamaa tietä luokkaemansipaatioon välineenä poliittiset puolueet, eli:

Syy siihen, miksi marxilaiset historioitsijat väittävät, ettei internationaalinen tapahtumilla ole merkitystä on, että mikä Marxilla oli mielessä oli seuraava:

, eli työväenliikettä sitoo yhteen solidaarisuus, joka teki vanhasta marxismista holistista, vastakohtana porvarillisen yhteiskunnan individualismille aina niin kauan kuin saavutetaan sosialismi, jolloin yhteisöllisyydestä tulee vallitseva normi. Mitä Marx ja kumppanit pelkäsivät oli se tilanne, joka toteutuisi, jos vallankumous, eli internationaalinen tavoite, eli sosialismin saavuttaminen ei koskaan onnistuisi, niin työväenliikkeen kollektiivinen yhtenäisyys hajoaa ja työläiset palaavat porvarillisen yhteiskuntasopimuksen tilaan, varsinkin jos joku vielä toteaa, että tämä oli internationaalinen tavoite, jota ei koskaan saavutettu (anarkistien historiahan todistaa, ettei työväenliike voisi rakentua ei-yhteiskuntasopimukselliseen teoriaan, tämä oli anarkistisen työväenliikkeen tavoite ja siksi se tuhoutui).¹

Tällöin työväenliike hajoaisi vallitsevaan porvarilliseen yhteiskuntaan. Näinhän todella myös tapahtui, mutta ei koska joku totesi tämän asian, vaan koska markkinat tekivät selvää jälkeä työväenliikkeen yhtenäisyydestä. Työväenpuolueet joutuivat hyväksymään se roolin, joka puolueille oli liberalismissa varattu, eli niistä tuli tavallisia porvarillisia puolueita, koska ilman puolueita työläiset jäisivät vielä heikompaan asemaan uudessa liberalismissa, jonka Marx ja kumppanit näkivät seuraavan jos heidän yrityksensä, kuten anarkistit oikein ennustivat, epäonnistuisi.

Nyt, uusliberalismin aikana, työläiset ovat markkinoitten armoilla, korkeintaan ammattiyhdistyksiin järjestettyinä, On ymmärrettävä vallankumouksen merkitys Marxin teoriassa. Se oli vaihtoehto vallitsevalle yhteiskuntasopimukselle, jolla voitiin uhkailla kapitalisteja. Kuten Roemerin teorioissa työläiset saattoivat vetää pois suostumuksensa vallitsevalta yhteiskuntasopimukselta. Vallankumous ja sosialismi eivät olleet Marxille mikään itsetarkoitus, vaan elimellisesti marxismiin kuuluvia osia, joilla oli oma funktiona hänen teorioissaan.

Ajatus, että valtio, eli päällirakenne jotenkin rakentaisi teollistamisen ja proletariaatin, mihin neuvostososialismissa pyrittiin, ei ole Marxin. Samoin tämä hypoteesi ei vastaa revisionistien näkökulmaa. Päämäärällä on todellakin väliä, se on koko työväenliikkeen toiminnan tarkoitus, ei tosin vallankumouksena vallankumouksen takia, vaan koska päällirakenteen on vastattava perustaa. Tätä, ei teollistamista tai tasa-arvoa, sosialismi merkitsi Marxille.